

Yttrande

Dnr 22UN84
2022-04-22

Utbildningsnämnden

Förslag till yttrande över motion (V) – Vegetarisk lunch i skolan

Inledning

Kommunstyrelsen har begärt ett yttrande från utbildningsnämnden i ärendet Motion (V) - Vegetarisk lunch i skolan. Ärendet har diarienummer 22KS157. Motionärerna anser att en helvegetarisk lunch i skolan är ett bidrag för att uppfylla klimatmålet. Man ser inga hinder för att en dag av fem endast erbjuda ett helvegetariskt alternativ för samtliga elever och vill därför införa detta på försök vårterminen 2023.

I motionen yrkas:

att kommunen agerar i enlighet med de satta miljömålen avseende klimatpåverkande växthusgaser, och
att kommunen på försök inför en helvegetarisk lunch i förskolan och grundskolan under 2023.

Yttrande från Utbildning Gävle

Miljömål

Gävle kommuns miljöstrategiska program styr och samordnar kommunorganisationens miljöarbete. Enligt det miljöstrategiska programmet ska Gävle kommun vara klimatneutral senast år 2035, det vill säga inte ge upphov till växthusgaser som bidrar till ökade klimatförändringar. För att bli en klimatneutral kommun behöver konsumtions- och produktionsbaserade utsläpp av växthusgaser minska till mycket låga nivåer. Det rör alla direkta och indirekta utsläpp relaterade till invånarnas konsumtion. Livsmedel är en del av de konsumtions-

baserade utsläppen men det rör även sådant som offentlig konsumtion, transport, boende och kläder.

I den klimatfärdplan Gävle kommun tagit fram som en del i genomförandet av det miljöstrategiska programmet konstateras att det är två områden som särskilt behöver prioriteras i arbetet - transportsektorn samt planering och byggande av en klimatneutral stad.

Utbildning Gävle har tagit fram en strategi för lärande för hållbar utveckling inom sektorn. Målet är att hållbar utveckling och lärande för hållbar utveckling sektorövergripande ska genomsyra all verksamhet inom Utbildning Gävle. Alla barn och ungdomar i Gävle kommun ska under sin skoltid tillgodogöra sig kunskap om och få förståelse för hållbar utveckling. Under sin skoltid ska de också få möjlighet att utveckla sin handlingskompetens och initiativförmåga till att vara aktiva i frågor som berör dem själva, andra och omvärlden.

Kost

I det miljöstrategiska programmet finns flera mål för hållbar och klimatsmart mat. Gävle kommuns inköp av ekologiska livsmedel ska vara minst 60 % år 2025, inköpen av rött kött ska minska med 20 % från år 2020 till år 2025 och andelen vegetabiliska proteiner ska öka, inköp av närproducerade livsmedel ska vara minst 15 % år 2025, inköp av svenskproducerade livsmedel ska vara minst 75 % år 2025 och mängden totalt matsvinn som slängs inom vård, omsorg, förskola och skola inom Gävle kommunkoncern ska minska med 15 % mellan år 2020 och till år 2025.

Gävle kommun har en kostpolicy som gäller alla verksamheter i kommunen som planerar, tillagar och serverar måltider. Kostpolicyn ska bidra till att uppfylla de mål i Gävle kommuns miljöstrategiska program som relaterar till kost. Enligt kostpolicyn ska vegetarisk kost alltid erbjudas som en del av den ordinarie menyn. Nämnder som ansvarar för tillagning och servering av måltider i stor utsträckning ska utforma egna handlingsplaner för hur kostpolicyn ska omsättas i praktiken.

Den kost som serveras på de kommunala skolorna regleras genom avtal med kostleverantören. Man följer Livsmedelsverkets nationella riktlinjer för målti-

der i skolan avseende energi- och näringsinnehåll och utgår från Nordiska näringsrekommendationer (NNR 2012). Matsedlarna är energi- och näringsberäknade. Ekologiska produkter används i så stor utsträckning som möjligt. Fisken som serveras är MSC-märkt, vilket innebär att den är fiskad på ett hållbart sätt.

Vegetarisk mat serveras alltid till luncherna. Det vegetariska alternativet står först i tagningslinjen på skolorna. På menytaflor och i tryckta matsedlar presenteras det vegetariska alternativet först. Till samtliga måltider serveras också ett utbud av olika sallader/grönsaker.

För att få bort fördomar kring vegetariska rätter och normalisera vegetarisk kost omnämns inte dessa specifikt som vegetariska utan de benämns utifrån rättens namn, som vilken annan rätt som helst. Det vill säga, en lasagne är en lasagne oavsett om den är vegetarisk eller inte.

Vid Utbildning Gävles förskolor serveras redan helvegetarisk lunch en gång i veckan, på vissa förskolor två gånger i veckan. Ungefär var tredje/fjärde vecka har grundskolan och gymnasiet en helvegetarisk dag. Den helvegetariska dagen är inte populär hos eleverna. Det pågår ett arbete för att lyfta den vegetariska dagen och öka populariteten.

Utbildning Gävle ser inget hinder för att införa helvegetarisk lunch en gång i veckan även i grundskolan. Det skulle vara möjligt inom kostavtalets ram, utan att det medför extra kostnader. Kosten har ökat i pris och den icke vegetariska kosten är dyrare. Det skulle alltså inte innebära någon fördyring med helvegetarisk lunch en gång i veckan. Det finns dock en risk för ökat matsvinn.

Om en helvegetarisk lunch i veckan skulle införas vore det lämpligt att börja med en pilotskola och att inkludera eleverna genom matråd för att utvärdera vilka vegetariska rätter som föredras.

Tomas Hartikainen
Sektorchef

Utbildning Gävle